

PRM. 169/19

Polish People's Socialist Party
1945

ZESKANOWANE 01.03.2003 N.

PRM. 169/19

PRM 169/19

POLSKA PARTIA SOCIALISTYCZNA1 9 4 5

l.p.	data	t r e ś ć	uwagi
<u>KORESPONDENCJA ZE STRONNICTWAMI - OGODNA</u>			
1.	11.I.45	Wyciąg z listu Prezesa PPS we Francji, skierowanego do Centralnego Komitetu PPS w Londynie.	2 strony
2.	19.I.45	Depesza od Sekcji paryskiej PPS do Premiera.	
3.	23.I.45	M.S.Z. do Prez.R.M. - pismo Posła R.P. w Teheranie z deklaracją PPS.	1 str.
4.	10.II.45	Tłumaczenie depesz - od PPS z Detroit i Oddz."Spójnia" PPS w Detroit.	6 "
4a.	26.II.45	Tekst angielski na temat tworzenia nowego rządu w Polsce.	3 "
5.	1.III.45	Tłumaczenie depeszy Związku Socjalistów Polskich w USA.	6 "
6.	22.III.45	List Dr Sarneckiego do Min. Kwapińskiego, ofiarowującego współpracę i informacje.	3 "
7.	27.III.45	W.Czereśniewski do Towarzysza Prezesa w sprawie tow.Stańczyka.	1 "
8.	31.III.45	Tekst nadany dn.29.III. przez BBC dot. ustąpienia 4 członków PPS z Komitetu Zagranicznego.	2 "
9.	14.IV.45	Lista osób znajdujących się przypuszczalnie na terenie Niemiec.	1 "
10.	1.V.45	Porządek zgromadzenia PPS w dn. 1 maja 45	1 "
11.	1.V.45	Przemówienie Premiera RP T.Arciszewskiego.	4 "
12.	18.V.45	Oświadczenie Premiera do "Robotnika" Stronnictwo Demokratyczne.	6 "

PRM

169 / 19

11 stycznia 1945 r.

7.

L.dz. 213/III/45 P.P.S.

POUFNE

Do Pana Ministra
Odbudowy Administracji Publicznej,
Stanisław Sopińskiego
w m i e j s c u

Z polecenia Pana Premiera - pozwalam sobie przesłać do
kaskawej wiadomości Pana Ministra - wyciąg z listu Prezesa P.P.S.
we Francji.

1 zał.

SEKRETARZ

J. GERSKI

PRM

169/19.

1

W Y C I A G

z listu Prezesa P.P.S. we Francji, skierowanego do
Centralnego Komitetu P.P.S. w Londynie.

.....

" Mamy prawo mieć żal do "Ludowców" bo myśmy im zawierzyli,
a oni nas pozostawiają na środku drogi. Przytem niektórzy
ludzie jak: p.Kwiatkowski Vice-prezes Rady Narodowej, p.
Roskosz i im podobni przybywający do nas z Londynu, w bru-
talny sposób szkodzą nam, posuwając się nawet, jak to czyni
p.Kwiatkowski do obrazy i Rządu i P.Prezydenta R.P. w Londy-
nie. - Myśmy w okresie konspiracji pomagali Rządowi w Londy-
nie nie patrząc kto wchodzi w skład niego, kierując się dob-
rem sprawy. Spostrzegamy teraz, że się nas nie docenia. Fun-
duszy na robotę C.K.W. nie mamy. Komuniścię wspomagani przez
Moskwę urządzają sztuczne organizacje- ale urządzają. Ostat-
nio zwołali Zjazd Emigracyjny. My nie możemy odpowiedzieć po-
dobną akcją, nie mając kredytów. Przed tygodniem zamknięto nam
pismo "Sztandar". "

PRM 169/19 DNIA 23.I.45 No 201/VII 6

POLSKA AGENCJA TELEGRAFICZNA
P. A. T.
POLISH TELEGRAPH AGENCY

P.P.S.
2.

TEL.: MAYFAIR 1009.

STRATTON HOUSE,
LONDON, W.1.

Londyn, dn. 19.I.1945.

Do
Pana Prezesa Rady Ministrów
Tomasza Arciszewskiego.

3

Sekcja paryska P.P.S. przesyła za pośrednictwem biura
P.A.T. następującą depezę do

Prezesa Rady Ministrów Tomasza Arciszewskiego.

"Walne Zebranie Sekcji Paryskiej P.P.S. przesyła na
ręce Towarzysza Premiera zapewnienia, że w trudnej
sytuacji, w jakiej znajduje się obecnie Polska i
Rząd Rzeczypospolitej, socjaliści paryscy udzielają
napętniejszego poparcia Rządowi Towarzysza Premiera,
który z odwagą broni słusznych i sprawiedliwych praw
Ludu polskiego i całości granic Polski."

Podpisano: Łąkowski, Kruk, Gacka.

PAT
POLSKA AGENCJA TELEGRAFICZNA
POLISH TELEGRAPH AGENCY

Łąkowski
M. Olszowski

PRM 169/19

10 lutego 1945 r.

4.

L.dz.68³/VIIb/45

Do Redakcji
"Robotnika Polskiego w
wielkiej Brytanii"
w m i e j s c u

W załączeniu przesyłam tłumaczenie dwóch depesz, nadesłanych
Panu Premierowi:

- 1/od P.P.S. z Detroit
- 2/od oddziału "Spójnia" P.P.S. z Detroit

z prośbą o przekazanie ich Komitetowi Zagranicznemu P.P.S.w
Londynie.

1 zał.

SECRETARZ

[Signature]
E. LERSKI

MINISTERSTWO
SPRAW ZAGRANICZNYCH

PRM

169/19

DNIA 24. I. 45 No 406/111/45

3.

London, dnia 23 stycznia 1945. Sir. P.P.S.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych przesyła
dla przedstawienia Panu Premierowi pismo Posia R.P.
w Teheranie N. 297/P/1 oraz załączoną doń deklarację
Polskiej Partji Socjalistycznej.

2 zał.

Dyrektor Gabinetu Ministra

Do Prezydium Rady Ministrów
w Londynie.

5

PREZYDIUM RADY MINISTRÓW

L.dz. 406/45

Data wpływu 23/1

Przydania

Data zamknięcia

deklaracja przesłana do „Robotnik” 1/9

PRM

169/19

4.

TLUMA CZENIE

Popieramy całym sercem wysiłki Pańskie i Polskich Socjalistów w celu utrzymania niepodległej demokratycznej Polski. Oddajemy hołd cieniem męczenników Polski Podziemnej i pamięci Henryka Ehrlicha i Wiktora Altera.

Judah Drob
za Partię socjalistyczną
w Michigan

TLUMA CZENIE

My, członkowie Oddziału "Spójnia" Polskiego Stowarzyszenia Socjalistów, zebrani dnia 2 lutego, zapewniamy Pana, że w tych trudnych chwilach stoimy przy Panu jako niestrudzonym opiekunie praw pracującego człowieka i przez 5 lat Kierownika Polski Podziemnej. Życzymy Panu najserdeczniejsze życzenia powodzenia w pracy nad zapewnieniem pomyślności narodowi i Państwu Polskiemu, jakiej Pan się podjął, przyjmując kierownictwo Rządu Polskiego.

Antoni Zarczyński
Sekretarz

6

Form No. 68.

WESTERN UNION

(THE WESTERN UNION TELEGRAPH COMPANY)
(INCORPORATED IN THE STATE OF NEW YORK, U.S.A., WITH LIMITED LIABILITY.)

CABLEGRAM

ANGLO-AMERICAN TELEGRAPH CO., LD.

CANADIAN NATIONAL TELEGRAPHS, AM 9 1-

RECEIVED 414 DETROIT MICH 42 7 N. E. C. 2. (TEL. LONDON WALL 1234.)

CX 607

J. Smigel

NLT THOMASZ ARCISZEWSKI
PREMIER POLISH GOVERNMENT LDN=
THORNEY COURT, PALACE GATE W. 8

DNIA 9.11.45 No 683/mil/6/45
Sto. P.P.S.

WE SUPPORT WHOLEHEARTEDLY YOUR EFFORTS AND THOSE OF POLISH
SOCIALISTS MAINTAIN INDEPENDENT DEMOCRATIC POLAND AND
HONOR MEMORIES OF POLISH UNDERGROUND MARTYRS AND OF HENRYK
ERLICH AND VICTOR ALTER=

JUDAH DROB FOR SOCIALIST PARTY OF MICHIGAN.

Please send your Reply "Via WESTERN UNION" You may telephone us for a messenger

236

11

Tłumaczenie
depeszy z Detroit.

PRM

169/19

4

My, Członkowie Oddziału Spójni Polskiego Stowarzyszenia Socjalistów, zebrani dnia 2 lutego zapewniają Pana, że w tych trudnych chwilach stoimy przy Panu jako nieustrudzonym opiekunie praw pracującego człowieka i przez 5 lat kierowniku Polskiej podziemnej. Życzymy Panu najserdeczniejsze życzenia powodzenia w pracy nad zapewnieniem pomysłności narodowi i Państwu Polskiemu, **jakiego Pań się podjął**. przyjmując kierownictwo Rządu Polskiego.

FORM NO. 6b.

WESTERN UNION

(THE WESTERN UNION TELEGRAPH COMPANY)

(INCORPORATED IN THE STATE OF NEW YORK, U.S.A., WITH LIMITED LIABILITY.)

M CXC

4

PRM

169/19

CABLEGRAM

ANGLO-AMERICAN TELEGRAPH CO., LD.

CANADIAN NATIONAL TELEGRAPHS. FA

RECEIVED AT 22 GREAT WINCHESTER STREET, LONDON, E.C.2. (TEL. LONDON WALL 1234.)

539 DETROIT MICH 87 1/50 6

1945 FEB 8 11 9 16

390

CX 600

NLT TOMASZ ARCISZEWSKI

PRIME MINISTER OF POLAND

LONDON ENGLAND=

THORNEY COURT, PALACE GATE, W8.

WE THE MEMBERS OF THE BRANCH SPOJNIA OF THE POLISH SOCIALIST ALLIANCE GATHERED THIS 2ND DAY OF FEBRUARY WE ARE SOLIDLY BEHIND YOU IN THESE DIFFICULT MOMENTS EXTEND TO YOU A UNWEARIEDLY PROTECTOR OF THE RIGHTS OF THE WORKING MEN AND LEADERS OF THE FIVE YEAR POLISH UNDERGROUND FIGHT OUR HEARTY WISHES FOR SUCCESS IN YOUR WORK FOR THE WELFARE OF THE PEOPLE AND THE POLISH STATE IN UNDERTAKING THE DIRECTION OF THE POLISH GOVERNMENT=ANTHONY ZARCZYNSKI SECRETARY.

Please send your Reply "Via WESTERN UNION" You may telephone us for a messenger

PRM

169/19

Tłumaczenie depeszy z Detroit

4

Popieramy całym sercem wysiłki Pański i Polskich Socjalistów
w celu utrzymania niepodległej demokratycznej Polski Oddajemy hołd
cieniom męczenników Polski Podziemnej i pamięci Henryka Erlicha i
Wiktora Altera

Judah Drob
za Partię Socjalistyczną w
Michigan

10

PRM

169/19

VIII & P.P.S. 4a

The only source of an authority in Poland can be the Polish Nation itself. Instead, the new "Provisional" Government should be created not by the will of the Polish Nation, but by three persons in Moscow, headed by M. Molotov. Their task is to ~~enlarge~~ ^{and} enlarge the Lublin Committee imposed from the outside ~~which~~ neither supported nor recognised by the Polish people.

The Republic of Poland exists since November 1918 and has never ceased to exist. It was Hitler, who proclaimed in September 1939 that the Polish State had ceased to exist. The Polish nation has never accepted Hitler's declaration. However, a state cannot exist without definite frontiers and without a Government. The Yalta Conference evidently accepted the view that a new Polish State has to be created for the time being without frontiers and without a Government, and in the meantime to be governed by an enlarged Lublin Committee who are nothing but usurpers without any people's support.

The Polish nation will never accept the view, that the Polish Republic has ceased to exist, that has no valid frontiers and no Government, even for a while. Therefore the Yalta decisions cannot be accepted by the Poles. Polish soldiers, sailors and airmen faithful to their oath have been fighting since September 1st 1939 everywhere in the world for their Republic and have been led by their legal Government. Millions of Poles died during this war for the existence of their independent Republic. They are not likely to give it up even for a while.

Londyn, dnia 26. IX. 45.
 (tekst dla p. Millar).
 Henryk P.P.S.

11

12

(3) (8)

PRM 169/19

...
evidently

The Yalta conference accepted the view, that a new Polish state has to be created, ^{for the time being} for ~~the~~ ^{enlarged} frontiers, ^{and} without a government ~~(which has to be created only in Moscow in the next future)~~ or ~~even more~~ with a government of Lublin people, who are usurpers without any popular support.

The Polish nation will never accept ~~the~~ the view, that the Polish Republic has ceased to exist, that it has no valid frontiers, and no government even for a while. Therefore

the Yalta decisions can't be accepted ^{by Polish soldiers, sailors and airmen, faithful to their oath, that} by Polish Millions of Poles died during this war for the existence of their independent Republic. They are not likely to dispose of it even ^{for a while} ¹³

...
in the view for the Polish Republic
...
since September 1st, 1939, every date
fighting

(7) (2)

The only source of any authority in Poland can be the Polish nation ^{itself}. Instead, the new "Provisional" government should be created by three people in Moscow, headed by M. Molotov, and not by the will of the Polish nation itself.

The Republic of Poland exists since November 1918 and has never ceased to exist. It was Hitler, who proclaimed, in September 1939, that the Polish State has ceased to exist. The Polish nation has never accepted ~~this~~ ^{however,} Hitler's view. A state can't exist without definite frontiers and without a government.

① PRM 169/19 4a

The only source of any authority
~~at~~ in Poland can be the Polish
 nation itself. Instead, the new
 "Provisional" government should
 be created not by the will of the
 Polish nation itself, but by three
 people in Moscow, headed by
 M. Molotov, who are bound
 to ~~take as~~ enlarge the Lublin
 Committee, which emerged abroad
 without any ~~any~~ support ^{on} of the
 part of the Polish people.

are without any
 and ~~not being supported~~ ^{neither supported nor recognized} by the
 6 people

14

14

PRM

169 / 19

1 marca 1945 r.

5.

L.dz. 1055/VIIIb/45.

Do Redakcji
"Robotnika Polskiego
w Wielkiej Brytanii"
w m i e j s c u

Przesyłam w załączeniu dla wykorzystania tłumaczenie
depeszy Związku Socjalistów Polskich w U.S.A.

1 zał.

SEKRETARZ

J. WERSKI

15

15

PRM 169/19.

At 2. obr. 1055 / VII 6 / 45
P.P.S.Tłumaczenie depeszy z New Yorku

5.

Do Pana Premiera:

Związek Socjalistów Polskich w U.S.A. przesyła Panu wyrazy wysokiego poważania za męstwo wykazane przez Pana i przez Rząd kierowany przez Pana w obronie praw Polski do wolności, niepodległości i terytorialnej całości. Jako obywatele amerykańscy i socjaliści Polscy odrzucaamy decyzje Konferencji Krymskiej które śmiertelnie krzywdzą Polskę, natchnienie zjednoczonych narodów, wierzymy że demokratyczna opinia publiczna Zjednoczonych Państw nie uzna nigdy gwałtu popełnionego na Polsce i wywazy wszystkich Socjalistów Polskich wiernie stojących przy ideologii P.P.S. i godni tego by stał nadal pod chorągwią P.P.S., symbolem pół-wiekowej walki proletariatu polskiego o narodową niepodległość i zdobycze socjalne, by sgrurowali się ~~w tej~~ w tej tragicznej chwili w historii polskiej wokół Pana który nieustraszenie broni praw i honoru Polski, kraju naszych ojców.

Komitet Wykonawczy

Związku Socjalistów Polskich w St. Zjedn.

16

16

WESTERN UNION

(THE WESTERN UNION TELEGRAPH COMPANY)
(INCORPORATED IN THE STATE OF NEW YORK, U.S.A., WITH A BRANCH OFFICE IN LONDON)

CABLEGRAM

ANGLO-AMERICAN TELEGRAPH CO., LD.

CANADIAN NATIONAL TELEGRAPHS.

RECEIVED AT 22 GREAT WINCHESTER STREET, LONDON, E.C.2. (TEL. LONDON WALL 1234.)

892 NEWYORK 171 1/44 £6

DNIA

1. III. 45

No 1055/412/45

CX 473

NLT PREMIER OF POLAND

TOMASZ ARCISZEWSKI LONDON=

18 KENSINGTON PALACE GARDENS

THE POLISH SOCIALIST ALLIANCE IN USA IS CONVEYING TO YOU EXPRESSIONS OF HIGHEST CONSIDERATION FOR THE INTREPIDITY SHOWN BY YOU AND THE GOVERNMENT UNDER YOUR LEADERSHIP IN THE DEFENSE OF POLANDS RIGHTS FREEDOM INDEPENDENCE AND TERRITORIAL INTEGRITY.

17 1220

Please send your Reply "Via WESTERN UNION" You may telephone us for a messenger

WESTERN UNION

(THE WESTERN UNION TELEGRAPH COMPANY)
(INCORPORATED IN THE STATE OF NEW YORK, U.S.A., WITH LIMITED LIABILITY.)

CABLEGRAM

ANGLO-AMERICAN TELEGRAPH CO., LD.

CANADIAN NATIONAL TELEGRAPHS.

RECEIVED AT 22 GREAT WINCHESTER STREET, LONDON, E.C.2. (TEL. LONDON WALL 1234.)

2/892 PRE 52#

AS AMERICAN CITIZENS AND POLISH SOCIALISTS WE REJECT
THE DECISIONS OF THE CRIMEAN CONFERENCE WHICH MORTALLY
INJURES POLAND THE INSPIRATION OF THE ALLIED NATIONS WE
BELIEVE THAT THE DEMOCRATIC PUBLIC OPINION IN THE UNITED
STATES WILL NEVER APPROVE THE RAPE OF POLAND WE CALL UPON
ALL POLISH SOCIALISTS FAITHFULLY ADHERING TO THE.

18

Please send your Reply "Via WESTERN UNION" You may telephone us for a messenger

18

FORM NO. 109

WESTERN UNION

(THE WESTERN UNION TELEGRAPH COMPANY)
(INCORPORATED IN THE STATE OF NEW YORK, U.S.A., WITH LIMITED LIABILITY.)

CABLEGRAM

ANGLO-AMERICAN TELEGRAPH CO., LD.

CANADIAN NATIONAL TELEGRAPHS.

RECEIVED AT 22 GREAT WINCHESTER STREET, LONDON, E.C.2. (TEL. LONDON WALL 1234.)

3/892 PRE 49#

PRM 169/19

5

·IDEOLOGY OF THE P P S AND WORTHY TO STAND BY THE OLD BANNER
 OF THE POLISH SOCIALIST PARTY THE EMBLEM OF A HALF CENTURYS
 ATTLE OF THE POLISH PROLETARIAT FOR SOCIAL FREEDOM AND
 NATIONAL INDEPENDENCE TO RALLY AROUND YOU IN THIS TRAGIC
 MOMENT IN POLANDS HISTORY WHEN YOU.

10

Please send your Reply "Via WESTERN UNION" You may telephone us for a messenger

19

WESTERN UNION

(THE WESTERN UNION TELEGRAPH COMPANY)
(INCORPORATED IN THE STATE OF NEW YORK, U.S.A., WITH LIMITED LIABILITY.)

CABLEGRAM

ANGLO-AMERICAN TELEGRAPH CO., LD.

CANADIAN NATIONAL TELEGRAPHS.

RECEIVED AT 22 GREAT WINCHESTER STREET, LONDON, E.C.2. (TEL. LONDON WALL 1234.)

4/892 PRE 26=

ARE SO WORTHILY AND INTREPIDLY DEFENDING THE RIGHTS AND HONOR
OF POLAND THE COUNTRY OF OUR FATHERS=

EXECUTIVE COMMITTEE OF THE POLISH SOCIALIST ALLIANCE
IN USA.

20

Please send your Reply "Via WESTERN UNION" You may telephone us for a messenger

20

PRM 169/19
Obywatelski Knapowski!VIII 6.
P.P.S.

Wzajemnie się w nadziei, że doprowadzi to do skutecz-
nego kontaktu bezpośredniego lub przy pomocy korespon-
dencji albo również pośredniczących.

Nazywam się Tadeusz Sarnoch. Na czasów prezy-
dentywy obywatela Ministra w Łodzi byłem wydawcą
i redaktorem dwóch miesięczników: Utrata i Wynurany
i eltopski. Cpromada wiejska Spotykaliśmy się u
wajenody Józefowskiego, byłem też kilkukrotnie u obywa-
tela w Magistracie razem z Motkiewiczem. (Szkilki)

Chodzi o to, że przez cały okres konspiracyjnego pracownictwa
w Bielsku i jednoczesnie byłem członkiem Stronnictwa
Demokratycznego. Jak wiadomo w ostatnim roku roz-
biło się ono na dwie grupy Str. Dem. z p.b. Makowiec-
kimi na czele (Bił i Nowe Działy oraz Informacja Pro-
ziska) i S.P.D. z ob. mi Jasińskimi (Łódź) oraz
i kiem, głównym motorem poruszającym Centralizacji
Stronnictwa Demokratycznego i Sojaliczki Wzajemnej (Kubik)
Pamiętam obie grupy dotychczas do porozumienia przez
przyjaciół odgrzybnęło dołowiła rolę państwa i utrzy-
mywaniem przy tych filijach, która ostatecznie przysta w czasie
powstania.

Jestem członkiem Rady Wzajemnej Str. Dem. jako delegat
skrogu Łódzkiego i jako czynny członek tego Stronnictwa
współpracownikiem w „Nowych Działy” Makowieckich,

Uwaga. Pocz. post. nr 169 redagowanym, Kwieci' narem i P. Wyganowski

-2 - PRM 169/19

6

"Głosie Demokracji" organie SPD (ostatni redaktor Głosu Demokracji - Telsz - był poprzednio redaktorem "Noysh Drog"), wstąpił Demokracji i ostatnie dwa miesiące był redaktorem narkowym "Dziennika Polskiego", który jako organ SPD wychodził w Krakowie i Warszawie jednocześnie. W okresie powstania D. Polski "niekierowanym" poświęcając się całkowicie wydawaniu wstępnego dziennika pod nazwą "Kronika Polska" z prątkiem - niezależny dziennik demokratyczny. Kontakty moje przechodziły na:

- 1) P.P.S [robotnik, Warszawa, "Piotr" (Rosner)]
- 2) Syndykaliści (Jskwa)
- 3) P.P.R [wst. Bolechowicki (delegat na obieg warszawski), Stefan Zolniewski, Skł. Skwarowska]
- 4) P.P.S [gr. Żółtki, z tej grupy Edward - dziennikarstwo]
- 5) Bund [b. mocny i regularny kontakt z Młotowskim]
- 6) Syjonistami.

Jeżeli na stanowisku lojalności wobec regu londyńskiego i mam zamiar w razie sprzyjających okoliczności nawiązać na demyjkach Str. Dem. w prywatnym wstępnym kontaktach z politycznymi. Kambuzia już też moja rozmowa z dr. Hedychorckim dla zwrócenia go w stronęach nowo-ustanowionych SPD. Jestem tedy do dyspozycji, przed wojną Str. Dem. i Klub. Dem. mł. rška wstępnym z P.P.S. Chętnie pomogę w pracy nadal.

Posiadam przez tym sporo informacji, które w moim

-3-

PRM

169/19

6

Wszystkie uwzględnione stanowiska mogą cenny
materiał informacyjny i podstawowy dla Polaków
dużym w obecnym położeniu politycznym.

najdują się obecnie w obozie przejściowym w Louvain
(Transit Camp Louvain - Ec. Brusse) i oczekiwanie
nie rozporządzam żadnymi środkami oddziaływania.
W Warszawie prostą iść ankietą, uchwycić materiały
polityczne (ostatnio Kronikę Polską, prenumerowali również
socjaliści z grupy Zaruby i Psi.)

Chcę na kontakt, mogą odebrać pełną rolę
w obszarze terytorialnym, gdzie PPS posiada silne interesy
polityczne.

z obywatelskim przedmiotem przystaje

Tadeusz Sarnicki.

Louvain, dnia 22 marca 1945 roku.

23

23

wtorek, dnia 27 marca 1945 roku,

PRM 169/19

DNIA

28. III. 45

No

1483/1116/

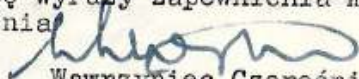
7.

P.P. 55

Wielce Czcigodny Towarzyszu Prezesie,

Z notatek w Dzienniku Polskim, oraz przeglądając prasę tygodniową, od-
 -raszę wrażenie, że tow. Stańczyk prawdopodobnie rozpoczął prowadzić polity-
 -kę na własną rękę, co jest szkodliwe dla zawodowca, który nie pilnuje włas-
 -nych Związków Zawodowych. Nie wiem, ile w tem prawdy, ale mnie, jako pesowca
 ubodło, kiedy tygodnik angielski pisze, że może być polski socjalista, który
 staje na gruncie dyktatu w Jańcie. Na wszelki wypadek - pragnę przed Wami,
 Wielce Czcigodny Towarzyszu Prezesie, zamaniestować mój głęboki niepokój,
 wobec takich posunięć, które, jeśli odpowiadają prawdzie, wystawiają kiepskie
 świadectwo działaczowi robotniczemu, a hańbią wyraźnie nasz stary, głęboko
 ideowy ruch polityczny.

Łączę wyrazy zapewnienia mego oddania i szacunku, oraz socjalistyczne
 pozdrowienia

 Wawrzyniec Czereśniewski,
 20, Murrayfield Avenue, Edinburgh 12.

24

24

MINISTERSTWO
 INFORMACJI I DOKUMENTACJI
 POLISH MINISTRY OF INFORMATION

RADIO POLSKIE

9, WESTCHESTER HOUSE
 70, SEYMOUR ST, LONDON W. 2.
 TELEPHONE: PAD: 4207

PRM 169/19. DNIA 17.IV.45 No 2284/416/45
 P.P.S. 8

Ref. No. 1890/PR/KW/45

Londyn 31.III.1945

JW. Pan J. Lerski
 Sekretariat Prezesa Rady Ministrów
 w miejscu

Wspaniały i Drogi Panie!

W załączeniu pozwalam sobie przesłać, do wiadomości
 Pana Premiera, tekst nadany dn. 29.III.45 o godz. 19.45 przez BBC,
 a dotyczący ustąpienia 4 członków Polskiej Partii Socjalistycznej
 z Komitetu Zagranicznego.

*z wyrazami szczerego
 i najlepszego życzenia*
 Kierownik Radia Polskiego

25

25

KOPIA

PRM 169/19.

Audycja Polska ABC 8.
29.III.1945 - 19.45 BST

4 członków Komitetu Zagranicznego Polskiej Partii Socjalistycznej potępiając stanowisko rządu Premiera Arciszewskiego i nie godząc się na dalszy udział Partii Socjalistycznej w rządzie ustąpiło z Komitetu. Są to panowie Stańczyk, Grosfeld, Belloński i Szczyrek.

Za zgodność:

M. Jędrzejko

Nadano w imieniu
Naczelnika Rady
Polskiej i ponownie
intensywniej Ambasadora
Kawczyńskiego u V. ministra
dla Zagranicy
Largent'a (F. office) 26

PRM 169/19

DNIA 14. II. 45 No 2204 / 1116 / 45
P.O.S.
9.LISTA OSOB

znajdujących się przypuszczalnie na terenie Niemiec.

Z Polskiej Partii Socjalistycznej:

- 1/ Tadeusz STURM de STREM
- 2/ Halina KORCZAKOWA
- 3/ Stanisław KELLES-KRAUZ
- 4/ Józef GRZEGZMAROWSKI
- 5/ Antoni PURTAL
- 6/ Józef CYRANKIEWICZ /wywieziony z Oświęcimia/
- 7/ Jan LECH

Z Armii Krajowej:

1. Por. Krystyna TREBERT /Szczepanowska/
 2. Por. Zofia SZANIAWSKA /Straszewska/
 3. Por. Maria STOBIECKA
- /wszystkie powyższe osoby przebywały najpierw w obozie STALAG XI A. wzięte z Warszawy/
4. Ppor. Mieczysław WISNIEWSKI Nr.101670, Oflag II D.4.Gr.Bom./D/
 5. Szer. Helena WISNIEWSKA Nr.106643, Barak S, A.93.Stammlager IV F./D/
 6. Zofia SIEMASZKO Nr.106485, Barak S, A.93. Stammlager IV F./D/
 7. Marta KOWALSKA Nr.106482, Barak S, A.93. Stammlager IV F. /D/
 8. Janina RZECZKOWSKA, Nr.106642, Barak S, A.93. Stammlager IV F./D/
 9. Por. Lech SADOWSKI z B.I.P.
- Z Delegatury Rządu:

1. Łączniczka Zofia RUDOWSKA /z Dep.Informacji/ -wywieziona z Oświęcimia
2. Kiryż SOSNOWSKI /z Dep.Informacji, grupa "Ojezyzna"/

Handwritten notes and stamps at the top left, including "DZIA" and "LISTA OGON".

Prof. Dr. Mieczysław MICHAŁOWICZ / Stronnictwo Demokratyczne /

3. Polakich Partii Socjalistycznych:

- 1) Teodor STURM de STERN
- 2) Helena KORCZAKOVA
- 3) Stanisław KULIK-ERLUB
- 4) Józef GRZEBOZIMSKI
- 5) Antoni KURCZAK
- 6) Józef OYAKLIKIDIS (wyt. z wydziału)
- 7) Jan LECH

4. Partii Krajowej:

- 1. Por. Krzysztof TERNENT (Krasnowolski)
 - 2. Por. Stefan SZKAPKA (Krasnowolski)
 - 3. Por. Maria STOLIKOVA
 - 4. Por. Mieczysław WISNIEWSKI (Krasnowolski, ul. D. 4. - Dr. Kom. 12)
 - 5. Por. Helena WISNIEWSKA (Krasnowolski, ul. 8. - A. 9. - Stawki IV 7. 12)
 - 6. Por. Stanisław WISNIEWSKI (Krasnowolski, ul. 8. - A. 9. - Stawki IV 7. 12)
 - 7. Por. Katarzyna WISNIEWSKA (Krasnowolski, ul. 8. - A. 9. - Stawki IV 7. 12)
 - 8. Por. Stanisław WISNIEWSKI (Krasnowolski, ul. 8. - A. 9. - Stawki IV 7. 12)
 - 9. Por. Józef BALONSKI (Krasnowolski, ul. 8. - A. 9. - Stawki IV 7. 12)
5. Polakich Partii Socjalistycznych:
- 1. Stanisław KOTLIK HUBERKA (Krasnowolski, ul. 8. - A. 9. - Stawki IV 7. 12)
 - 2. Józef GRZEBOZIMSKI (Krasnowolski, ul. 8. - A. 9. - Stawki IV 7. 12)

PRM 169/19.

III B.O.S. 10.

Porządek zgromadzenia PPS w dniu 1 maja 1945.

W prezydjum zasiadają: Arciszewski, Machalski, Haluch.

- ✓ Zagajenie: Arciszewski
- ✓ Deklamacje: Balcerkiewiczówna
- ✓ Odczytanie listy strat PPS -
- ✓ Przemówienie - Kwapiński
- ✓ Deklamacje: Mayerholdowa
- ✓ Przemówienie: George Dallas, b. członek parlamentu brytyjskiego
- Deklamacje: Miła Kamińska
- ✓ Przemówienie: Dr: Lidja Ciołkoszowa
- Uchwalenie rezolucji.
- Zamknięcie zgromadzenia.
- Odśpiewanie "Czerwonego Sztandaru".

PRM 169/19

L. dz. 2523/III 6/45
P.P.S.Speech to be delivered by Mr. T. Arciszewski, the Premier of
Poland on May 1st, 1945.

11.

To the working peoples of Poland and to the workers of the world:

May 1st, the Day of the international workers' movement, unites the workers of all the world in the memories of past fights and reminds them of the necessity of a further struggle for the victory of common ideals. In this sixth year of war the Polish workers' movement lives through a period no less difficult and strenuous than the preceding ones. And though the the world of fascism and hitlerism is crumbling to pieces and the shape of a new world rises on the horizon - a cloud of uncertainty still hovers over Poland, who was the first to stand up in the defence of freedom and who, in her fight, has sustained the greatest sacrifices.

The Polish workers who, under the banner of the Polish Socialist Party, occupied for half a century the first ranks of those fighting for freedom, still lack the possibility to-day of rebuilding their organisations and of a free expression of their will in the defence of their rights to independence and social justice.

At home ^{some} ~~the~~ people did not hesitate to usurp the old battle signs of the Polish Socialist Party. The trade unions, this proved weapon of the working class, are to become the tool for depriving ^{the Polish working} that ~~very~~ class of its freedom and independence.

The conscience of the world has been shaken since the first days of this war by the repeated wrongs committed with regard to the oppressed and tortured

PRM 169

11

-2-

/19.

Poland.

I believe, that the workers unions of the free nations will ~~all~~
do all to prevent injustice with regard to Poland.

To-day, on the Workers' Day, I address myself to the working people
of Poland, throughout towns and villages of our tortured country, to the
heroic defenders of Warsaw, to all those who still remain in the prisoner-
ers of war and concentration camps and in various centres of our emigration
and to the workers of all the world, with a cordial brotherly greeting.

30

30

PRIM 169/19

Do S. dr. 2523 / III / 45 11
P.P.S.

Przemówienie Premiera R.P.T. Arciszewskiego
w dniu 1 maja 1945 r.

Do ludu pracującego Polski, do robotników całego świata:

Dzień 1-go Maja, święto międzynarodowego ruchu robotniczego łączący robotników całego świata we wspomnieniach walk przeżytych i przypomina im potrzebę dalszych starań o zwycięstwo wspólnych ideałów. Polski ruch robotniczy przeżywa w 6-tym roku wojny okres nie mniej trudny i ciężki jak w latach poprzednich. I chociaż świat faszyzmu i hitleryzmu rozpada się w gruzy i chociaż na horyzoncie zarysowują się już kontury nowego świata - nad Polską, która pierwsza porwała się do walki o wolność i w tej walce poniosła największe ofiary, ~~panuje niewola i przesoc~~ i unoszą się nadal mroki niepewności.

Robotnicy polscy, którzy pod sztandarami Polskiej Partii Socjalistycznej od przeszło pół wieku stawali w pierwszym szeregu żołnierzy wolności - dziś wciąż jeszcze nie mają możności odbudowy swoich organizacji i ujawnienia swobodnego swojej woli w obronie praw do niepodległego bytu i do sprawiedliwości społecznej.

W Kraju nie zawahano się przed przywłaszczeniem starych bojowych znaków P.P.S. Związki zawodowe, wypróbowana broń klasy robotniczej, mają się stać narzędziem pozbawienia polskiej klasy robotniczej pełnej jej samodzielności i niezależności.

-2-

PRM 169/19.

81¹¹

Od pierwszych dni tej wojny smierzenie świata wstrząsane jest coraz to nowymi krzywdami nieszczęnej i gnębionej Polski.

Wierzę, że ruchy robotnicze wolnych narodów zrobią wszystko, aby do pokrzywdzenia Polski nie dopuścić.

Luźni pracującym Polaki, w uwięzionym kraju - w mieście i na wsi, obrońcom bohaterkiej Warszawy i tym wszystkim, którzy pozostają jeszcze w obozach jenieckich i Oflagach i we wszystkich ośrodkach naszego uchodźstwa i robotnikom całego świata w tym dniu robotniczego święta dla serdecznych braterskich pozdrowienia.

30

P.R.M. 169/19
 DNIA 18. V. 45
 Oświadczenie Pana Premiera
 do "Robotnika"

No 2830/1116/45
 P.P.S. 12

W dniu święta robotniczego zwracam się do wszystkich Towarzyszy tak w Kraju, jak do tych, których los rozrzucił po całym świecie, a z których duża część znajduje się jeszcze w walczącej armii lub w obozach pracy - z życzeniem, aby tak jak dawniej patrzyli z ufnością na czerwone sztandary P.P.S., na których widnieją nieprzedawnione nasze hasła: Niepodległość i Socjalizm.

Polska nie odzyskała jeszcze upragnionej wolności. Przeżywamy wciąż jeszcze okres niewoli i ucisku, i tak jak w latach poprzednich - lud pracujący naszych miast i wsi nie może jeszcze swobodnie demonstrować swoich praw do pełnej obywatelskiej i narodowej wolności.

Wierzę jednak głęboko, że nie pójdą na marne wielkie ofiary, złożone przez Naród Polski i polską klasę pracującą w nieubłaganej walce z tyranią totalizmu i faszystowską niewolą.

Lud pracujący, stojąc wiernie przy sztandarach P.P.S. od przeszko pół wieku nie szczędził krwi i ofiar w dążeniu do uzyskania zwycięstwa swoich ideałów. W najcięższych latach niewoli nie tracił wiary w to, że ostateczne zwycięstwo musi być po stronie prawa i sprawiedliwości. W latach ostatnich szedł w pierwszym szeregu walczących, wypełniając szeregi armii podziemnej, walcząc w armii lądowej, w lotnictwie, w marynarce wojennej i handlowej.

Życzę Polskiej Klasie Robotniczej, ażeby wyszła zwycięsko z okresu walki i święciła następne swoje święto pracy,

-2-

PRM 169/19

12.

dzień 1-szego maja już w warunkach całkowitej wolności, sprawiedliwego pokoju międzynarodowego i braterstwa narodów.

Tomasz Arciszewski
Prezes C.K.W.P.P.S.
Premier Rządu Polskiego

Londyn, dnia 25 kwietnia 1945 r.

34

33

PRM ZARZĄDZENIE 169/19 12-

W piątek 23 lutego 1948r. o go-
dnie 8.30 odbędą się w lokalu
Min. Przemysłu, Handlu i Sługi

ZEBRAWIE CZŁONKÓW P.P.S.

z porządkiem dziennym: Sprawozdanie
z Międzynarodowej Konferencji Pracy
i Światowego Kongresu Związków Sa-
wotczych.

Referent Dn. J. Stańczyk.

Uprasza Towarzyszy o punkta-
lne przybycie.

J. Boleński.

35

III b.p.s

PRM 169/19

III b

12

P.P.S.

ZAWIADOMIENIE

Zebrańie członków P.P.S. zo-
stało przełożone z poniedziałku na
środę 25 kwietnia r.b.

/J. Belonki/

Przewodniczący.

PRM ZAWIADOMIENIE 169/19 VIII 612

W piątek t.j. 18 maja 1945 b.r. o godz.
14.45 w sali Rady Narodowej /Stratton Hs./
odbędzie się

ZEBRANIE CZŁONKOW P.P.S.

z porządkiem dziennym:

WYZWOLONA FRANCJA.

Referat wygłosi Tow. Ciołkosz.

Proszę wszystkich Towarzyszy o punktualne przybycie.

Adam Ciołkosz,
przewodniczący.

37

PRM ZAWIADOMIENIE

VIII b 12

169/19

W czwartek dnia 7 czerwca 1945 o godz.
5.45 po południu odbędzie się w sali Rady
Narodowej /Stratton House/

ZEBRANIE CZŁONKOW P.P.S.

P.P.S.

z porządkiem dziennym:

SPRAWOZDANIE TOW. CIOŁKOSZA
ZE ZJAZDU LABOUR PARTY.

Proszę wszystkich Towarzyszy o punktualne
przybycie.

38 B. Kożusznik,
sekretarz.